

Motion till riksdagen 2023/24:1988

av **Zara Leghissa m.fl. (S)**

Utökat skydd vid uppsägning vid graviditetspenning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av samma anställnings- och diskrimineringskydd för den som uppbär graviditetspenning som för föräldralediga och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En person får inte sägas upp med anledning av en graviditet eller på grund av föräldraledighet. Däremot finns det inget förbud i lagen mot att säga upp någon under en pågående graviditet eller under en föräldraledighet, om det finns sakliga skäl för uppsägning.

När det är många som blir uppsagda på ett företag kan även de föräldralediga bli uppsagda, men deras uppsägningstid börjar inte räknas förrän de kommer tillbaka till arbetet efter ledigheten eller från det datum som de har angivit att de ska återgå.

Om arbetsmiljöreglerna på en arbetsplats följs är arbetsmiljön sällan en risk för gravida. Därför finns det oftast inga hinder för att arbeta under graviditeten, förutsatt att den gravida är frisk. Men det finns undantag; på vissa arbetsplatser finns det risker för gravida även om reglerna följs.

När den gravida meddelar arbetsgivaren att hon är gravid ska arbetsgivaren genast göra en bedömning av arbetsplatsen för att se om det finns några risker för den gravida. Finns det risker är arbetsgivaren skyldig att anpassa arbetet efter den gravidas behov. Det kan till exempel vara att utesluta skadliga arbetsmoment eller att tillfälligt omplacera den gravida. Arbetsgivaren ska också se till att det finns möjlighet för den gravida att tillfälligt kunna vila i liggande ställning på arbetsplatsen.

Arbetsmiljöfaktorer som kan innebära en risk för graviditeten är till exempel:

- Buller som kan orsaka hörselskada, stress, högt blodtryck och trötthet. Det kan finnas risk för hörselskada även för fostret.

- Under senare delen av graviditeten blir det svårare att reglera kroppstemperaturen. Det kan leda till yrsel eller svimning. Fysiskt arbete i en mycket varm miljö kan påverka fostret.
- Stor fysisk belastning kan orsaka sammandragningar i livmodern.
- Långvarigt sittande eller stående kan ge ökad risk för bensvullnad, åderbräck och blodpropp i benet.
- En del smittämnen kan i vissa fall vara skadliga under graviditeten, exempelvis hepatit B och C, influensa, mässling och vattkoppor. Vissa kemikalier som man bör vara särskilt uppmärksam på är bland annat kvicksilver, cytostatika, tobaksrök, bekämpningsmedel och vissa frisörprodukter.
- Risk för våld är också en arbetsmiljöfaktor att ta hänsyn till.

Det finns också arbeten som är förbjudna för gravida. Det gäller exempelvis blyarbete, gruvarbete under jord och dykarbete. På sådana arbeten ska arbetsgivaren se till att den gravida får andra arbetsuppgifter.

Om det inte går att omplacera den gravida till ett mindre riskfyllt arbete kan hon i vissa fall få graviditetspenning. Det gäller även vid fysiskt tunga arbeten som minskar arbetsförmågan.

Om man vid en uppsägning uppbär graviditetspenning, omfattas man inte av samma skydd som man har om man skulle bli uppsagd och är föräldraledig.

För oss socialdemokrater är ett tryggt och säkert arbetsliv mycket viktigt.

Därför föreslår att vi att personer som går på graviditetspenning ska omfattas av samma skydd vid uppsägning som man har när man är föräldraledig.

Uppsägningstiden skall börja gälla när personen är tillbaka på jobbet efter graviditetspenning och eventuell föräldraledighet.

Zara Leghissa (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Ida Karkiainen (S)

Linus Sköld (S)